

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор з науково-педагогічної роботи
доцент І.І. Солонинко

[Signature]

«15» 09 2023

Факультет медичний №1
кафедра сімейної медицини

Дисципліна Загальна практика сімейна
медицина

Опорна (так, ні)

Адреса: Львів, Личаківська, 107
Факультет медичний №1
кафедра сімейної медицини

**РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ЗАГАЛЬНА ПРАКТИКА - СІМЕЙНА МЕДИЦИНА**

підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти

галузь знань 22 Охорона здоров'я
спеціальності 228 «Педіатрія»

для індивідуального профільного курсу - хірургія з дитячою іхірургією ВБ 3.2.1

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри
«2» травня 2023 р.

Протокол №3 від «2» 05 2023 р.

Завідувач кафедри

[Signature] проф. Надашкевич О.Н.

Затверджено

на профільній методичній комісії
«4» травня 2023 р.

Протокол №3 від «4» 05 2023 р.

Голова

[Signature] проф. Радченко О.М.

Львів – 2023

Програма вивчення навчальної дисципліни «Загальна практика - сімейна медицина» складена відповідно до Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 228 «Педіатрія» освітньої програми магістра медицини (для індивідуального профільного курсу ВБ 3.2.1) кафедри сімейної медицини Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького: зав. кафедри професор О.Н. Надашкевич, професори: Громнацька Н.М., Абрагамович М.О., доценти: Шалько І. В., Парашук Б.М., Вергун А.Р., Кіт З.М., Складорова В.О., асистенти Чемерис М.М., Карпишин Н.В., Лиховид П.Б. та затверджена у 2023 р. на засіданні кафедри № 22 від 14.06.2023р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вивчення навчальної дисципліни «Загальна практика - сімейна медицина» складена відповідно до Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 228 «Педіатрія» освітньої програми магістра медицини для індивідуального профільного курсу ВБ 3.1.

Понад 80% хворих людей починають і закінчують своє лікування в амбулаторно-поліклінічних умовах. Переважна більшість випускників медичних університетів (академій) після закінчення навчання починають свою фахову діяльність у поліклініках чи амбулаторіях. У січні 2010 р. затверджена Верховною Радою України «Програма розвитку первинної медико-санітарної допомоги на засадах сімейної медицини на період до 2012 року». Згідно до якої сімейний лікар — це фахівець, що надає первинну медико-санітарну допомогу виключно на догоспітальному етапі. Все це вимагає адекватної підготовки випускників вищих медичних закладів освіти для роботи в амбулаторно-поліклінічних умовах. Основне призначення дисципліни «Загальна практика – сімейна медицина» - оволодіння студентами основами знань про організацію медичної допомоги на засадах сімейної медицини, основними принципами надання медичної допомоги в амбулаторно-поліклінічних умовах, оформленням необхідної медичної документації. Реорганізація практичної охорони здоров'я, перехід від дільнично-терапевтичного принципу роботи терапевтів і педіатрів до організації первинної медико-санітарної допомоги (ПМСД) на засадах сімейної медицини, поставила нові стратегічні завдання перед різними ланками охорони здоров'я, в тому числі підготовкою сімейних лікарів на додипломному і післядипломному етапах.

«Загальна практика – сімейна медицина» як навчальна дисципліна:

- а) визначає місце та роль сімейної медицини в загальній структурі охорони здоров'я;
- б) ґрунтується на ознайомленні студентів з принципами обслуговування населення на засадах сімейної медицини, функціональними обов'язками сімейних лікарів та структурою медичного страхування;
- в) ознайомлює студентів із основними національними програмами з попередження, діагностики та лікування найпоширеніших захворювань в Україні;
- г) вивчає структуру та основи інформаційного забезпечення амбулаторно-поліклінічного закладу та окремих його підрозділів;
- д) надає можливість практично вивчити правила ведення медичної документації лікарем відповідної спеціальності і сімейним лікарем; планування роботи, обліку і аналізу захворюваності та ефективності роботи лікаря;

Організація навчального процесу здійснюється за кредитно-трансферної системою

Програма дисципліни структурована на дев'ять тем з амбулаторних терапій. Педіатрії, хірургії, гінекології та дерматології. Обсяг навчального навантаження студентів описаний у кредитах ECTS – залікових кредитах, які зараховуються студентам при успішному засвоєнні ними відповідні теми (залікового кредиту).

Опис навчального плану з дисципліни “Загальна практика – сімейна медицина”

для студентів медичних факультетів

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин, з них			Рік навчання	Вид контролю	
	Всього	Аудиторних				СРС
		Лекцій	Практ. занять			
Загальна практика – сімейна медицина	3,0 кредита ECTS/ 90 год.	0	46	44	6 курс (XI-XII семестр)	Залік

Аудиторне навантаження – 51,5%, СРС – 48,5%

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення «Загальна практика-сімейна медицина» - *кінцеві цілі* встановлюються на основі ОПП підготовки лікаря за фахом відповідно до блоку її змістового модулю (професійно-орієнтована фундаментальна підготовка) і є основою для побудови змісту навчальної дисципліни. Опис цілей сформульований через вміння у вигляді цільових завдань (дій). На підставі кінцевих цілей до модулю та змістового модулю сформульовані **конкретні цілі** у вигляді певних умінь (дій), цільових завдань, що забезпечують досягнення кінцевої мети вивчення дисципліни. Кінцеві цілі розташовані на початку програми й передують її змісту, конкретні цілі передують змісту кожного заняття.

Кінцеві цілі вивчення дисципліни

- вивчення основних регламентаційних документів МОЗ України щодо організаційної структури поліклініки, амбулаторії сімейної медицини та окремих їх підрозділів;
- визначення ролі сімейного лікаря в популяризації здорового способу життя, профілактики і диспансеризації
- складання індивідуальних програм профілактики, ранньої діагностики та лікування найпоширеніших захворювань в Україні на основі національних програм та протоколів надання медичної допомоги населенню;
- вивчення організації проведення експертизи неприцездатності;
- оволодіння навиками надання невідкладної медичної допомоги сімейним лікарем;
- вивчення принципів організації роботи та надання медичної допомоги в умовах денного та домашнього стаціонару поліклініки;
- знання основних проявів, чинників ризику, принципів лікування основних найбільш поширених захворювань з метою їх профілактики, раннього виявлення та своєчасного надання необхідної допомоги
- проведення оцінки фізичного та нервово-психічного розвитку дитини;

- вивчення основних принципів збалансованого вигодовування дітей різних вікових груп, особливо дітей першого року життя;
- вивчити задачі служб з охорони репродуктивного здоров'я, задачі програм щодо сімейного планування, методи природного планування сім'ї, класифікацію контрацептивних засобів;
- вивчити основні принципи заходів щодо запобігання інфікування та поширення COVID-19
- Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

–

– МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ 3

– **Загальна практика – сімейна медицина**

- для студентів 6-го курсу в вищих медичних навчальних закладах III-IV рівнів акредитації
- галузі знань 22 Охорона здоров'я
- спеціальностей 228 «Педіатрія», для індивідуального профільного курсу ВБ 3.2.1

–

– **Загальні компетентності (ЗК)**

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.
- ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК7. Здатність працювати в команді.
- ЗК8. Здатність до міжособистісної взаємодії.
- ЗК10. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.
- ЗК11. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
- ЗК 13. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.
- ЗК14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

– **Фахові компетентності спеціальності (ФК)**

-
- ФК1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.
- ФК2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів в амбулаторних умовах.
- ФК3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.
- ФК4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань.
- ФК5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань.
- ФК6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань.
- ФК7. Здатність до діагностування невідкладних станів в амбулаторних умовах.
- ФК8. Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги на догоспітальному етапі.
- ФК10. Здатність до виконання медичних маніпуляцій в умовах поліклініки та амбулаторії сімейної медицини.
- ФК11. Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.
- ФК13. Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.
- ФК15. Здатність до проведення експертизи працездатності. Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.
- ФК16. Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.
- ФК17. Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я, забезпечення якості медичної допомоги і підвищення ефективності використання медичних ресурсів.
- ФК18. Здатність до організації та інтеграції надання медичної допомоги населенню та проведення маркетингу медичних послуг.
- ФК19. Здатність до проведення епідеміологічних та медико-статистичних досліджень здоров'я населення; обробки соціальної, економічної та медичної інформації.
- ФК 20. Здатність до проведення епідеміологічних та медико-статистичних досліджень здоров'я дітей та дорослого населення; обробки соціальної, економічної та медичної інформації.
- ФК 21. Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і не фахівців, зокрема до осіб, які навчаються.
- ФК 23. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері охорони здоров'я.
- ФК24. Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами.

- ФК25. Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 8, ПРН 9, ПРН 10, ПРН 14, ПРН 16, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 21, ПРН 22, ПРН 23, ПРН 24, ПРН 25, ПРН 26, ПРН 27, ПРН 28

1. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
2. Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, нарівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я.
3. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних (у т.ч. педіатричних) проблем.
4. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу 13 хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).
5. Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток дорослого пацієнта і дитини, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (засписком 4), враховуючи вік пацієнта.
6. Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря- керівника в умовах закладу охорони здоров'я (за списком 2).
7. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) (за списком 4), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).
8. Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.
9. Визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2), враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та

- стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вмiти обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.
10. Визначати необхідний режим праці, відпочинку та харчування дорослих, дітей і підлітків на підставі 14 заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
  11. -
  12. -
  13. -
  14. Визначати тактику та надавати екстрену медичної допомогу при невідкладних станах (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування.
  15. -
  16. Формувати раціональні медичні маршрути пацієнтів; організовувати взаємодію з колегами в своєму та інших закладах, організаціях та установах; застосовувати інструменти просування медичних послуг на ринку, на підставі аналізу потреб населення, в умовах функціонування закладу охорони здоров'я, його підрозділу, в конкурентному середовищі.
  17. Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
  18. Визначати стан функціонування та обмежень життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини, тощо. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі 15 нормативних документів.
  19. Планувати та втілювати систему протиепідемічних та профілактичних заходів, щодо виникнення та розповсюдження захворювань серед населення.
  20. -
  21. Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.
  22. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.
  23. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я людини для оцінки стану захворюваності населення.
  24. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.
  25. Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.
  26. Управляти робочими процесами у сфері охорони здоров'я, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, організовувати роботу та професійний розвиток персоналу з урахуванням

набутих навиків ефективної роботи в команді, позицій лідерства, належної якості, доступності і справедливості, забезпечення надання інтегрованої медичної допомоги.

27. Вільно спілкуватися державною та англійською мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проектів.

28. Приймати ефективні рішення з проблем охорони здоров'я, оцінювати потрібні ресурси, враховувати соціальні, економічні та етичні наслідки.

Програмні результати навчання		
Список результатів навчання		
Код результату навчання	Зміст результату навчання	Посилання на код матриці компетентностей
<i>Код створюється при заповненні силабусу (категорія: Зн-знання, Ум-уміння, К-компетентності, АВ – автономність та відповідальність)</i>	<i>Результати навчання визначають, що студент повинен знати, розуміти та вміти виконувати, після завершення вивчення дисципліни. Результати навчання впливають із заданих цілей навчання. Для зарахування дисципліни необхідно підтвердити досягнення кожного результату навчання.</i>	Символ коду Програмного результату навчання у Стандарті вищої освіти
<i>Зн-1</i>	Основні принципи надання медичної допомоги на засадах сімейної медицини	<i>П - 23</i>
<i>Зн-2</i>	Визначення основних форм, обов'язків роботи сімейних лікарів	<i>П - 2, 3, 23</i>
<i>Зн-3</i>	Епідеміологію, чинники ризику, можливості профілактики та ранньої діагностики основних найбільш поширених захворювань внутрішніх органів	<i>П - 2, 3, 23</i>
<i>Зн-4</i>	Організацію надання медичної допомоги дітям, роботи акушерсько-гінекологічної та хірургічної служби в амбулаторно-поліклінічних умовах	<i>П - 7, 23</i>
<i>Зн-5</i>	Ведення документації: амбулаторної карти, листка непрацездатності, статистичного талону, скерування на МСЕК, карт скринінгового огляду здорового та хворого населення	<i>П – 2, 3, 7, 23</i>
<i>Ум-1</i>	Вирішувати медико-соціальних проблем родини	<i>ПР-23</i>
<i>Ум-2</i>	Проводити динамічне спостереження за здоровим та хворим населенням	<i>ПР-23</i>
<i>Ум-3</i>	Визначати критерії оцінки життєдіяльності, ефективності, доречності скринінгових програм	<i>ПР-23</i>
<i>Ум-4</i>	Складати програми плану проведення поетапних профілактичних заходів для поліпшення стану здоров'я сім'ї	<i>ПР-23</i>
<i>Ум-5</i>	Призначати та інтерпретувати методи лабораторної, інструментальної, функціональної діагностики захворювань, що використовуються в амбулаторії сімейного лікаря	<i>ПР-23</i>

Ум-6	Визначати методи проведення первинної, вторинної профілактика	ПР-23
Ум-7	Оцінювати поширеність факторів ризику, як перший крок в розробці профілактичних заходів	ПР-2, 3, 7, 23
Ум-8	Проводити профілактику хронічних неінфекційних захворювань і пропаганду здорового способу життя	ПР-2, 3, 7, 23
Ум-9	Аналізувати критерії груп інвалідності	ПР-2, 3, 7, 23
Ум-10	Аналізувати методи виявлення порушень при захворюваннях внутрішніх органів та систем	ПР-2, 3, 7, 23
Ум-11	Аналізувати показники лабораторно-інструментальних досліджень	ПР-2, 3, 7, 23
Ум-12	Принципи лікування найпоширеніших захворювань серед населення в амбулаторно-поліклінічних умовах	ПР-2, 3, 7, 23
Ум-13	Організація надання медичної допомоги дітям, роботи акушерсько-гінекологічної та хірургічної служби в амбулаторно-поліклінічних умовах	ПР-2, 3, 7, 23
К-1	Спроможність ведення нормативної медичної документації.	ПР-23
К-2	Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.	ПР-23
АВ-1	Ведення амбулаторно-поліклінічного прийому хворих та здорових	ПР-23
АВ-2	Лікування хворих вдома та в денному стаціонарі поліклініки, надання їм невідкладної допомоги	ПР-23
АВ-3	Рання діагностика різних захворювань з використанням всіх доступних в поліклініці методів обстеження	ПР-23
АВ-4	Динамічне спостереження за населенням з метою виявлення факторів ризику різних захворювань та їх профілактики	ПР-23
АВ-5	Реабілітація хворих з широким використанням всіх реабілітаційних заходів	ПР-23
АВ-6	Вирішення питань експертизи сталої непрацездатності та визначення ступеня втрати працездатності	ПР-23
АВ-7	Організація роботи МСЕ	ПР-23
АВ-8	Ведення медичної документації лікарем відповідної спеціальності	ПР-23
АВ-9	Планування роботи, обліку і аналізу захворюваності та ефективності роботи лікаря	ПР-23
АВ-10	Пропаганда санітарно-гігієнічних знань та принципів здорового способу життя серед дорослого населення та дітей	ПР-23

6. Формат і обсяг курсу

Формат курсу (вказіть очний, або заочний)	Очний
Вид занять	Кількість годин
практичні	40
самостійні	50

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна практика – сімейна медицина.

Амбулаторна терапія.

Конкретні цілі:

- володіти принципами обслуговування населення на засадах сімейної медицини;
- складання індивідуальних програм профілактики, ранньої діагностики та лікування найпоширеніших захворювань в Україні на основі національних програм та протоколів надання медичної допомоги населенню;
- знати організаційні форми роботи та обов'язки сімейного лікаря; вміти провести статистичну оцінку роботи сімейного лікаря із врахуванням основних показників;
- визначити покази та протипокази до лікування хворих в умовах денних і домашніх стаціонарів поліклініки;
- практично вивчити принципи надання невідкладної допомоги хворому на догоспітальному етапі.

Тема 1. Місце сімейної медицини в загальній структурі охорони здоров'я та принципи обслуговування населення на засадах сімейної медицини. Організація роботи сімейного лікаря. Особливості організації позалікарняної терапевтичної допомоги.

Основні принципи надання медичної допомоги на засадах сімейної медицини. Нормативні документи, які регламентують впровадження сімейної медицини в практичну охорону здоров'я та регулюють організацію роботи сімейного лікаря. Основні напрямки роботи сімейного лікаря. Форми організації праці сімейного лікаря. Основні види діагностично-лікувальної, організаційно-методичної та санітарно-освітньої роботи на дільниці. Аналіз діяльності лікаря. Основна документація сімейного лікаря на дільниці.

Тема 2. Організаційні аспекти системи первинної медико-соціальної допомоги в Україні, її пріоритетна роль у розвитку і реформуванні охорони здоров'я. Сімейна і страхова медицина в Україні. Структура медичного страхування, діяльність сімейного лікаря в умовах страхової медицини

Система первинної медико-соціальної допомоги: територіальна наближеність ПМСД до населення як у сільській місцевості, так і у містах; розмежування замовника та постачальника послуг з охорони здоров'я, юридичне та фінансово-економічне розмежування первинної та спеціалізованої медичної допомоги; перехід до організації ПМСД на засадах сімейної медицини запровадження механізмів реалізації права пацієнта самостійно обирати сімейного лікаря. Обсяг та порядок надання первинної медико-санітарної допомоги. Організація сімейним лікарем лікарської допомоги вторинного та третинного рівня. Завдання та мета страхової медицини. Особливості та програми добровільного медичного страхування. Концепція розвитку системи добровільного медичного страхування в Україні та її нормативно-методична база.

Тема 3. Основи інформаційного забезпечення поліклініки, амбулаторії сімейної медицини. Медико-соціальні аспекти здоров'я населення. Роль сімейного лікаря в популяризації здорового способу життя, профілактики і скринінгових обстеженнях населення різних вікових груп.

Сучасні системи моніторингу стану здоров'я населення: стандартизація діагностики та лікування, кількісна оцінка симптомів і синдромів та уніфікація матеріального носія інформації. Загальні питання медик-соціальної експертизи. Визначення типу непрацездатності та її тривалість. Групи інвалідності, оформлення документів про непрацездатність хворого. Програми реабілітації хворого та інваліда. Динамічне спостереження за хворим та здоровим населенням. Мета скринінгових оглядів. Етапискринінгових оглядів. Комплекс оздоровчих заходів, що проводяться при скринінгу залежно від групи здоров'я. Оцінка ефективності динамічного спостереження за населенням.

Тема 4. Національні програми з попередження, діагностики та лікування найпоширеніших захворювань в Україні. COVID-19: профілактика інфікування і поширення. Організація роботи денних і домашніх стаціонарів поліклініки

Впровадження основних цільових національних програм профілактики і лікування найпоширеніших захворювань в Україні. Аналіз результатів моніторингу епідеміологічної ситуації та динаміки статистичних показників здоров'я населення. Пріоритетні напрямки подальшої реалізації національних програм. Можливості впровадження національних програм на амбулаторно-поліклінічному етапі. Алгоритми дій при підозрі на COVID-19, при зверненні особи, яка відповідає визначенню випадку COVID-19, при виявленні особи, яка відповідає визначенню випадку COVID-19. Рекомендації для населення при наявності симптомів гострого вірусного захворювання. Основні завдання денних стаціонарів поліклініки (ДСП). Загальні показання та протипоказання до лікування у ДСП та в умовах домашнього стаціонару. Послідовність і наступність у роботі ДСП. Діагностичний процес у ДСП Комплекс лікувальних заходів у ДСП та домашньому стаціонарі. Ефективність роботи ДСП.

Тема 5. Організація надання невідкладної медичної допомоги в практиці сімейного лікаря. Невідкладна допомога сімейним лікарем у випадку раптової смерті на догоспітальному етапі. Невідкладна допомога в практиці сімейного лікаря при больовому синдромі.

Основні положення Наказу МОЗ України від 17.01.2005 р. №24 «Про затвердження протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю «Медицина невідкладних станів». Причини раптової смерті на догоспітальному етапі. Етапи надання невідкладної допомоги при раптовій смерті на догоспітальному етапі. Больовий синдром в практиці сімейного лікаря. Методи невідкладної допомоги при больовому синдромі різного генезу в амбулаторно-поліклінічних умовах.

Амбулаторна педіатрія

Конкретні цілі:

- практично вивчити оцінку фізичного розвитку дитини;
- практично оцінити нервово-психічний розвиток дитини;
- вивчити принципи збалансованого харчування;
- навчитися визначати добовий об'єм їжі дитини першого року життя, вивчити критерії ефективності вигодовування дітей грудного віку;
- скласти режим харчування матері-годувальниці;
- вивчити основні принципи організації харчування дітей перед дошкільного дошкільного та шкільного віку

Тема 1. Здорова дитина. Оцінка фізичного та нервово-психічного розвитку. Вигодовування дітей різних вікових груп

Показники фізичного і нервово-психічного розвитку дітей різних вікових груп, критерії поділу дітей за групами здоров'я. Визначення поняття «здорова дитина».

Чинники, що впливають на фізичний розвиток дитини. Принципи збалансованого харчування. Потреба дітей різних вікових груп в основних харчових інгредієнтах. Фізіологічне та біохімічне значення основних компонентів їжі. Природне, штучне та змішане вигодовування. Корекція природного вигодовування. Критерії ефективності вигодовування дітей грудного віку. Режим і характер харчування матері-годувальниці. Харчування дітей перед дошкільного дошкільного та шкільного віку.

Амбулаторна хірургія

Конкретні цілі:

Оволодіти навиками надання невідкладної медичної допомоги на догоспітальному етапі при:

- судомах
- втраті свідомості
- пожаленнях,
- покусах
- електротравмах,
- утопленнях
- дії низьких та високих температур

Тема 1. Надання невідкладної допомоги в практиці сімейного лікаря при судомах та втраті свідомості. Надання невідкладної допомоги в практиці сімейного лікаря при пожаленнях, покусах, електротравмах, утопленнях та дії низьких та високих температур

Основні положення Наказу МОЗ України від 17.01.2005 р. №24 «про затвердження протоколів надання медичної допомоги за спеціальністю «Медицина невідкладних станів». Судоми: види, причини виникнення, клінічні прояви, невідкладна допомога на догоспітальному етапі. Причини втрати свідомості. Алгоритм надання невідкладної допомоги при втраті свідомості на догоспітальному етапі. Основні принципи надання невідкладної допомоги при укусі змій, утопленні, тепловому ударі, опіках, отруєнні невідомим газом та невідомою речовиною.

Амбулаторне акушерство, гінекологія та венерологія.

Конкретні цілі:

- вивчити основні завдання служб сімейного планування
- вивчити систему класифікацію ВООЗ
- систематизувати причини неплідного шлюбу, можливості діагностики та лікування.
- знання основних проявів, чинників ризику, принципів лікування захворювань, що передаються статевим шляхом та своєчасного надання необхідної допомоги

Тема 1. Шлюб і сім'я. Планування сім'ї. Контрацепція.

Задачі служб з охорони репродуктивного здоров'я щодо сімейного планування.

Механізми дії різних методів контрацепції, протипокази до їх використання.

Методи планування сім'ї.

Тема 2. Неплідний шлюб. Профілактика, діагностика, лікування неплідності.

Методи природного планування сім'ї. Класифікація контрацептивних засобів.

Дослідження неплідного шлюбу.

Амбулаторна дерматовенерологія

Конкретні цілі:

- вивчити класифікацію ВООЗ захворювань, що передаються статевим шляхом
- систематизувати можливості діагностики та лікування захворювань, що передаються статевим шляхом
- знання основних проявів, чинників ризику, принципів лікування захворювань, що передаються статевим шляхом та своєчасного надання необхідної допомоги

Тема 1. Діагностика та лікування захворювань, що передаються статевим шляхом.

Методи діагностики та лікування захворювань, що передаються статевим шляхом. Класифікація захворювань, що передаються статевим шляхом. Профілактика захворювань, що передаються статевим шляхом.

Тематичний план практичних занять з предмету «Загальна практика – сімейна медицина» зі спеціальності «Педіатрія»

№ п/п	Тема практичного заняття	години
1	Місце сімейної медицини в загальній структурі охорони здоров'я та принципи обслуговування населення на засадах сімейної медицини. Організація роботи сімейного лікаря.	5
2	Організаційні аспекти системи первинної медико-соціальної допомоги в Україні, її пріоритетна роль у розвитку і реформуванні охорони здоров'я. Сімейна і страхова медицина в Україні. Структура медичного страхування, діяльність сімейного лікаря в умовах страхової медицини	5
3	Основи інформаційного забезпечення поліклініки, амбулаторії сімейної медицини. Медико-соціальні аспекти здоров'я населення. Роль сімейного лікаря в популяризації здорового способу життя, профілактики і скринінгових обстеженнях населення різних вікових груп	5
4	Національні програми з попередження, діагностики та лікування найпоширеніших захворювань в Україні. COVID-19: профілактика інфікування і поширення. Організація роботи денних і домашніх стаціонарів поліклініки	5
5	Організація надання невідкладної медичної допомоги в практиці сімейного лікаря. Невідкладна допомога сімейним лікарем у випадку раптової смерті на догоспітальному етапі. Невідкладна допомога в практиці сімейного лікаря при больовому синдромі	5
6	Здорова дитина. Оцінка фізичного та нервово-психічного розвитку. Вигодовування дітей різних вікових груп	5
7	Надання невідкладної допомоги в практиці сімейного лікаря при судомах та втраті свідомості. Надання невідкладної допомоги в практиці сімейного лікаря при пожежах, укусах, електротравмах, утопленнях та дії низьких та високих температур	5
8	Шлюб і сім'я. Планування сім'ї. Контрацепція. Неплідний шлюб. Профілактика, діагностика, лікування неплідності	5
9	Діагностика та лікування захворювань, що передаються статевим шляхом	6
ВСЬОГО:		46

**Тематичний план самостійної роботи з предмету «Загальна практика – сімейна медицина»
для студентів VI курсу зі спеціальності «Педіатрія»**

№ п/п	Тема самостійної роботи	кількість годин	Вид контролю
	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять:		
1.	Принципи реабілітації хворих та інвалідів	5	Тези та реферати
2.	Показники ефективності та якості роботи сімейного лікаря та лікаря загальної практики.	4	Формули для розрахунку
3.	Раціональне харчування різних груп здорового населення	5	Скласти меню
4.	Організація роботи медико-соціальної експертизи	4	Схема організації
5.	Діагностика і профілактика рахіту та анемії у дітей	5	Тези та реферати
6.	Диспансерне спостереження за здоровими та хворими дітьми	4	Схема організації
7.	Організація роботи хірургічного відділення поліклініки	5	Тези та реферати
8.	Гостронагнійні захворювання м'яких тканин. Мастити. Бешиха	4	Розв'язання ситуаційних задач
9.	Організація роботи жіночої консультації.	4	Тези та реферати
10.	Діагностика і лікування неспецифічних запальних захворювань жіночих статевих органів.	4	Розв'язання ситуаційних задач
	РАЗОМ СРС з дисципліни		44

Примітка: При поточному контролі змістовного модуля засвоєнні теми за традиційною системою студенту присвоюються бали: 5-балів, 4-балів, 3-бали, 2- бали.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ- «Загальна практика – сімейна медицина»	46	44
Усього годин – 90 год.		
Кредитів ECTS – 3,0 кредити		
Аудиторна робота – 51,5%, СРС – 48,5%		

Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність студента - 200

Форми контролю

Форми контролю і система оцінювання здійснюються відповідно до вимог програми дисципліни та Інструкції про систему оцінювання навчальної діяльності студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу, затвердженої МОЗ України (2005)

Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні кожного модулю (залікового кредиту) – 200.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми. При оцінюванні навчальної діяльності студентів необхідно надавати перевагу стандартизованим методам контролю: тестуванню, структурованим письмовим роботам, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

Оцінювання поточної навчальної діяльності:

Вага кожної теми в межах одного модуля має бути однаковою, але може бути різною для різних модулів однієї дисципліни і визначається кількістю тем в модулі. Оцінювання поточної навчальної діяльності студентів описується у робочій навчальній програмі з дисципліни

При засвоєнні кожної теми модуля за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною традиційною шкалою, які потім конвертуються у бали в залежності від кількості тем у модулі. В програмі була застосована така система конвертації традиційної системи оцінки у бали:

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-х бальна шкала	200-бальна шкала
5	200
4,97	199
4,95	198
4,92	197
4,9	196
4,87	195
4,85	194
4,82	193
4,8	192
4,77	191
4,75	190
4,72	189
4,7	188
4,67	187
4,65	186
4,62	185
4,6	184
4,57	183
4,52	181
4,5	180
4,47	179

4-х бальна шкала	200-бальна шкала
4,45	178
4,42	177
4,4	176
4,37	175
4,35	174
4,32	173
4,3	172
4,27	171
4,24	170
4,22	169
4,19	168
4,17	167
4,14	166
4,12	165
4,09	164
4,07	163
4,04	162
4,02	161
3,99	160
3,97	159
3,94	158

4-х бальна шкала	200-бальна шкала
3,92	157
3,89	156
3,87	155
3,84	154
3,82	153
3,79	152
3,77	151
3,74	150
3,72	149
3,7	148
3,67	147
3,65	146
3,62	145
3,57	143
3,55	142
3,52	141
3,5	140

3,47	139
3,45	138
3,42	137
3,4	136

4-х бальна шкала	200- бальна шкала
3,37	135
3,35	134
3,32	133
3,3	132
3,27	131
3,25	130
3,22	129
3,2	128
3,17	127
3,15	126
3,12	125
3,1	124
3,07	123
3,02	121
3	120
Менше 3	Недос- татньо

Максимальна кількість, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни становить 120 балів.

Семестровий контроль проводиться у формі семестрового заліку з дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою і в терміни, встановлені робочим навчальним планом.

Семестровий залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з певної дисципліни виключно на підставі результатів виконання ним усіх видів навчальних робіт, передбачених робочою навчальною програмою. Семестровий залік виставляється за результатами поточного контролю.

Оцінювання самостійної роботи:

Оцінювання самостійної роботи студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті.

Рекомендована література

Основна:

- 1) Громадське здоров'я у практиці сімейного лікаря: підручник/ Є.Я. Складар, М.А. Бичков та ін. – Київ: ВСВ «Медицина», 2020, - 288 с.
- 2) Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів / За ред. Д.м.н. проф. Мостового Ю.М. – 28-е вид., доп. і перероб. – Вінниця: ДП «ДКФ», 2021. – 792 с.
- 3) Сімейна медицина: у 3 книгах. Книга 3. Спеціальна частина. Поліпрофільність загальної лікарської практики (підручник) — О.М. Гиріна, Л.М. Пасієшвілі, Л.С. Бабінець, П.А. Бездітко, С.А. Бондар та ін. – Київ: ВСВ «Медицина», 2017, - 680 с.
- 4) Невідкладні стани у практиці терапевта і сімейного лікаря: підручник/ А.В. Єпішина. – Тернопіль.: «Укрмедкнига», 2019. - 380 с.
- 5) Практичний посібник з внутрішньої медицини або кишенькова книжка сімейного лікаря частина 2 для студентів та лікарів /Н.В. Пасечко та ін. В-во «Підручники і посібники», 2020, – 432 с.
- 6) Захворювання органів травлення у сімейній медицині (навчальний посібник) — Л.С. Бабінець, І.О. Боровик, Л.В. Андріюк. – Київ: ВСВ «Медицина», 2021. – 328 с.
- 7) Внутрішні хвороби. Підручник, заснований на принципах доказової медицини 2018/19 / Свінцицький А. та ін. – Київ: "Медицина», 2018. - 1632 с.
- 8) Захворювання органів дихання в сімейній медицині (навчальний посібник) — Л.С. Бабінець, І.О. Боровик, Л.В. Андріюк. – Київ: ВСВ «Медицина», 2019. – 312 с.
- 9) 30 невідкладних станів у терапії / за ред. Мостового Ю.М. – Вінниця: «Державна картографічна фабрика», 2017. – 128 с.
- 10) Актуальні питання медицини невідкладних станів у практиці сімейного лікаря: навчальний посібник для лікарів-інтернів і лікарів-слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти / Ю. В. Вороненко та ін.; за ред. Вороненка Ю.В., Зозулі І.С. ; Нац. мед. акад. післядиплом. освіти ім. П.Л. Шупика, Ін-т сімейн. медицини. - Київ : Заславский А.Ю, 2016. - 122 с.
- 11) Черешнюк Г.С., Черешнюк Л.В. «Організаційні основи загальної практики – сімейної медицини». Посібник – Вінниця: ФОП Данилюк В.Г., 2013. – 184с.
- 12) Чернобровий В.М., Мелашенко С.Г., Ткачук Т.М. Здоров'я, передхвороба, хвороба: медико-соціальні аспекти та оцінка. Фактори ризику, Превентивна медицина(посібник для студентів-випускників, лікарів-інтернів, лікарів загальної практики – сімейної медицини). - Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2013 – 80с.
- 13) Палій І.Г. Заїка С.В., Мелашенко С.Г., Півторак Н.А., Феджага І.В., Миршук Н.М., Чернова І.В. Надання невідкладної допомоги на догоспітальному етапі в практиці сімейного лікаря (посібник для студентів-випускників, лікарів-інтернів, лікарів загальної практики – сімейної медицини). - Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2013 – 155с.
- 14) Поліклінічна справа і сімейний лікар / Є.Я.Складар, І.О.Мартинюк, Б.Б.Лемішко та ін. – К.: Здоров'я, 2003. – 627с.

Додаткова:

- 1) Актуальні питання медицини катастроф у практиці сімейного лікаря/ Вороненко Ю.В., Шекера О.Г., Роцін Г.Г. та ін., В-во: «Заславський». - 2021, 288 с.
- 2) Актуальні питання внутрішніх хвороб у практиці сімейного лікаря/ Вороненко Ю.В., Шекера О.Г., Хімійон Л.В. и др., В-во: «Заславський». – 2018, 600 с.
- 3) Медицина невідкладних станів: Екстрена (швидка) медична допомога: підручник (ВНЗ IV р. а.) / І.С. Зозуля, В.І. Боброва, Г.Г. Роцін та ін.; за ред. І.С. Зозулі. — 3-є вид., перероб. і допов., Київ: «Медицина». – 2017. - 960 с.
- 4) Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навчальний посібник / Л.С. Савка, Л.І. Разінкова, О.І. Коцар, Л.М. Ковальчук, О.В. Кононов. — 4-е видання. Київ: «Медицина». – 2018. – 600 с.
- 5) Актуальні питання радіаційної медицини у практиці сімейного лікаря/ Вороненко Ю.В., Шекера О.Г., Мечев Д.С. и др., В-во: «Заславський». – 2017, 208